

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 299
van **SUZY WOUTERS**
datum: 15 januari 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Voedselhulp aan personen in armoede - Sociale distributieplatformen

Vlaanderen telt 11 sociale distributieplatformen voedselverlies. Sociale voedseldistributieplatformen bieden op een centrale manier voedingsproducten aan en/of verdelen die naast de ondersteuning van bestaande actoren zoals vrijwilligersinitiatieven, socio-culturele en sociale diensten, bestaande winkelstructuren en ontmoetingsplaatsen, en voedselbanken die deze producten beschikbaar stellen aan maatschappelijk kwetsbare personen.

In het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding wordt beschreven dat de Vlaamse Regering onderzoekt hoe de werking van de sociale distributieplatformen als een optimaal verdeelkanaal structureel kan worden verankerd. Daarbij wordt rekening gehouden met de relevante businessmodellen die de vorige legislatuur op dit vlak werden ontwikkeld en de evaluatie van de genoemde projecten.

1. Hoe evalueert de minister deze doelstelling, opgenomen in het Vlaams actieplan Armoedebestrijding?
2. Hoeveel werkgelegenheid genereert de samenwerking tussen de sociale distributieplatformen en bestaande actoren? Welke soort jobs zijn beschikbaar? Hoeveel werknemers zijn er tewerkgesteld? Graag een uitsplitsing naargelang leeftijd, geslacht en nationaliteit.
3. Op welke manier worden sociale distributieplatformen als een optimaal verdeelkanaal structureel verankerd? Welke acties zijn hieromtrent reeds genomen of worden genomen?
4. Hoe evalueert de minister de samenwerking tussen de sociale distributieplatformen en de bestaande actoren?
5. Met welke budgetten gaat deze doelstelling gepaard?
6. Graag een overzicht van de samenwerkingsverbanden tussen de 11 sociale distributieplatformen en bestaande actoren, per provincie. Bijkomend, indien beschikbaar, een overzicht van de hoeveelheid afgenomen producten door de bestaande actoren, per provincie.
7. Welke bijkomende initiatieven neemt de minister om voedselverspilling tegen te gaan en kwetsbaren te ondersteunen op vlak van voedselvoorziening?

ANTWOORD

op vraag nr. 299 van 15 januari 2021

van **SUZY WOUTERS**

1. Zowel het Vlaamse regeerakkoord, de beleidsnota Welzijn, volksgezondheid en Gezin als het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding vermelden het belang van duurzaam voedselgebruik, als specifiek aspect in de armoedebestrijding (noodhulp onder protest omdat deze geen structurele armoedebestrijding is) De Vlaamse Regering neemt het engagement om te onderzoeken hoe de werking van de sociale distributieplatformen als een optimaal verdeelkanaal structureel kan verankerd worden. Hierbij wordt rekening gehouden met de relevante businessmodellen die de vorige legislatuur op dit vlak werden ontwikkeld en de evaluatie van de genoemde projecten." (VAPA p. p86) Om deze doelstelling evalueren is het nu nog te vroeg voor.

Ook in de beleidsbrief Omgeving 2019-2024 wordt op pagina 28 gesteld: "In het kader van het circulair voedselbeleid, leg ik vanuit mijn eigen bevoegdheden een aantal accenten. Ik stimuleer de Vlaamse consument om duurzame keuzes te maken die rekening houden met de ecologische voetafdruk. Het inzetten van gedragsinzichten, nudging en onderwijs maakt hier deel van uit. Ik zet me mee in om tegen 2030 het voedselverlies te halveren."

In de beleidsbrief Landbouw en Visserij 2019-2024 staat op pagina 24 te lezen: "In samenwerking met de collega bevoegd voor omgeving bouwen we met een Vlaams publiekprivaat actieplan effectieve samenwerkingsverbanden uit tussen landbouw, keten, consumenten en overheid. Zo verminderen we voedselverlies doorheen de keten tegen 2030 met 50% en valoriseren we voedselreststromen nog beter. Het opzetten van valorisatiehubs voor bundeling en verwerking van reststromen moet leiden tot een circulair verdienmodel voor de landbouwer."

Het ontwerp van Actieplan Voedselverlies en Biomassa(rest) stromen circulair 2021-2025 (versie van 16/06/2020 (www.ovam.be)) geeft aan: "De Vlaamse Regering stelt zichzelf het doel om een geïntegreerd Vlaams voedselbeleid te ontwikkelen. Er wordt ook een Vlaamse Voedseltop naar voren geschoven, in samenwerking met de vraag- en aanbodzijde van de markt. Voedsel(beleid) is een centrale kapstok in de beleidsnota landbouw en visserij. Ook de beleidsnota's 'economie, wetenschapsbeleid en innovatie', omgeving, klimaat, toerisme, 'welzijn, volksgezondheid, gezin en armoede' besteden aandacht aan het voedselbeleid. Een samenwerking met alle relevante beleidsdomeinen, -niveaus en stakeholders zal worden aangegaan. Dit actieplan draagt bij aan het geïntegreerd Vlaams voedselbeleid door te focussen op het vermijden van voedselverlies doorheen de keten en te evolueren naar een (meer) circulair voedselsysteem." (p.16).

Dit beleidskader bevestigt de intentie van de Vlaamse Regering om structurele oplossingen te zoeken inzake het terugdringen van voedselverlies en het herbestemmen van voedseloverschotten.

2. Volgens de laatst bekende cijfers (2020) zijn 82 personen - mensen in een kwetsbare situatie op de arbeidsmarkt - actief binnen de voedselrecuperatie (foodsavers). In 2019 waren dat er 66. In deze cijfers is geen opsplitsing gemaakt naar leeftijd, geslacht of herkomst. Het gaat vooral om art. 60 werknemers en enkele LDE's. Ze worden opgeleid in logistieke taken met klantencontact. Hun taken

omvatten dan ook het ophalen en verdelen van voedseloverschotten en het verwerken van voedseloverschotten tot nieuwe producten in 'de restjesfabriek'.

3. Een nota van Herw!n (het overkoepelende collectief voor sociale ondernemers) bevat een voorstel voor een structurele financiering van de sociale DistributiePlatformen (DP) in Vlaanderen. Dit model gaat uit van de veronderstelling dat de meeste DP nu nog sterk inzetten op de opstart of uitbouw van hun werking, maar dat van zodra de meeste DP verder zijn uitgebouwd en de huidige crisis minder werktijd en middelen zal nodig hebben, de focus kan verschuiven naar milieudoelinden.

In het najaar van 2020 is er een eerst gesprek geweest tussen Herwin en het kabinet. Eind januari werd dit overleg verdergezet. Op basis van die gesprekken wordt er gewerkt aan een kader.

4. Wat betreft de actoren moeten we enerzijds de aanbodzijde en anderzijds de vraagzijde in ogenschouw nemen. Beiden worden samengebracht in een website, <https://www.schenkingsbeurs.be/>, het platform voor het beheer van voedselschenken. Wat de aanbodzijde betreft, die is zeer divers. In totaal wordt door alle DPs samen met een 200-tal schenkers samengewerkt. Hier zijn een aantal winkels van dezelfde winkelketen bij. Zo is geweten dat de meeste DPs met Colruyt samenwerken. Een kleiner aantal werken met Carrefour en Makro samen. En natuurlijk ook de veilingen: REO, BelOrta en Hoogstraten. De overige schenkers zijn verspreid en geregeld zijn dit occasionele schenkers, die slechts eenmaal of zeer sporadisch overschotten wegschenken. De meeste schenkers bevinden zich in de buurt van de DPs, behalve de veilingen en soms een depot van een retailer. Wat de vraagzijde betreft, daar gaan de voedseloverschotten naar 259 sociale organisaties zoals voedselbedelingsinitiatieven, voedselbanken, sociale restaurants, sociale kruideniers...

6. In 2019 werd in totaal 1.300 ton voedsel gerecupereerd. De cijfers voor 2020 zijn helaas nog niet gepubliceerd, maar navraag bij Herw!n leert dat in 2020 1747 ton werd opgehaald. Food Act in Kortrijk (één van de twee grootste DP's binnen W13) heeft zijn cijfer wel al bekend gemaakt. Zij haalden in 2020 350 ton voedseloverschotten op, wat 60 ton meer is dan in 2019. Dit ligt dus in de lijn van de Vlaamse cijfers. Cijfers per provincie voor 2020 zijn momenteel nog niet beschikbaar. Daartoe moeten we de jaarverslagen afwachten.

- 5,7. Op dit ogenblik loopt er bij 5 distributieplatformen nog een subsidie vanuit de Vlaamse regering (50.000 euro per jaar).

Voor de uittekening van het structureel kader is de minister en de administratie zoals gezegd in overleg met Herw!n en de distributieplatformen. Zoals ook blijkt uit het antwoord op vraag 1, zijn er meerdere departementen die omtrent voedselverspilling tegengaan doelstellingen formuleren in het regeerakkoord en in beleidsnota's. Het departement WVG zal daarom ook met hen in dialoog gaan.

Op basis van deze dialoog zal er een kader worden bepaald met de nodige budgetten en doelstellingen voor een structurele verankering.